Skatteberäkning 1954

Från och med innevarande år gäller delvis nya regler för skatteberäkningen. Den redogörelse härför som lämnades i n:r 12/1953 av denna tidskrift kan sålunda icke läggas till grund för beräkning av skatten enligt årets taxering.

Debetsedel å slutlig skatt enligt 1954 års taxering kommer visserligen att utsändas först i höst, närmare bestämt senast den 15 december, men då det kan vara av intresse att redan nu kunna räkna ut hur stor skatten blir enligt den avlämnade deklarationen för 1954, icke minst för att kontrollera om tilläggsinbetalning behöver ske för undvikande av straffränta, har vi ansett oss böra redan nu lämna en redogörelse för huru skatterna beräknas enligt de nya reglerna härför.

Som bekant utgår fr. o. m. 1952 ränta å kvarstående skatt, därest denna uppgår till 1/5 eller mera av den slutliga skatten eller överstiger 10.000 kronor. Räntan utgör 5 % å den del av kvarstående skatten som överstiger 1.000 kronor. Straffränta kan dock undvikas om fyllnadsinbetalning sker senaste den 30 april året efter inkomståret. Fyllnadsinbetalning sker via postgirokonto 300. Därvid bör numret å den preliminära debetsedeln för inkomståret 1953 noga angivas ävensom att beloppet avser fyllnadsinbetalning. Blanketter till inbetalningskort tillhandahålles av postanstalterna.

När det gäller att kontrollera den slutliga skatten enligt 1954 års taxering, alltså den debetsedel som erhålles senast den 15 december i höst, har man att först se efter att uppgifterna å debetsedeln om taxerad inkomst stämmer med de uppgifter härom som lämnats i självdeklarationen på raden "att taxera till statlig inkomstskatt" resp. "att taxera till kommunal inkomstskatt". Har deklarationen icke följts av taxeringsnämnden finnas taxeringssiffrorna angivna på den underrättelse om avvikelse från deklarationen som i så fall skall tillställas den skattskyldige efter taxeringens avslutande.

Vill man redan nu räkna ut hur stor skatten blir enligt 1954 års självdeklaration får man hålla sig till de belopp "att taxera till statlig inkomstskatt" resp. "att taxera till kommunal inkomstskatt" som framräknats i deklarationen.

Från de taxerade inkomsterna skall avgå ortsavdrag, vilka äro olika stora vid den statliga och den kommunala taxeringen. Dessa ortsavdrag, som äro avsedda att från beskattning undantaga ett mot den skattskyldiges absoluta existensminimum svarande belopp, antecknas i taxeringslängden av taxeringsnämnden med hänsyn tagen till den skattskyldiges civilstånd och övriga på frågan inverkande förhållanden. Den beskattningsbara inkomsten uträknas av de lokala skattemyndigheterna och införes i taxeringslängden samt på debetsedlarna. Genom att draga beskattningsbar inkomst från taxerad inkomst får man fram det ortsavdrag som beviljats och kan sålunda kontrollera att den beskattningsbara inkomsten är rätt beräknad.

Med avseende å levnadskostnadernas höjd indelas riket i fem ortsgrupper. Denna indelning verkställes av socialstyrelsen enligt av Konungen meddelade särskilda

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:22

föreskrifter och gäller för fem år. Ortsavdragen äro olika stora inom de olika dyrortsgrupperna och det gäller alltså att taga reda på vilken ortsgrupp vederbörandes hemortskommun tillhör. När det gäller 1955 års taxering avseende 1954 års inkomster har emellertid den lägsta dyrortsgruppen 1 slopats.

Ortsavdragen inom de olika dyrortsgrupperna framgår av följande sammanställning:

1) för gift skattskyldig som levt tillsammans med andra maken större delen av året samt för ogift, änkling, änka eller frånskild, som haft hemmavarande barn, för vilka rätt till allmänt barnbidrag förelegat (barn under 16 år) och tillika haft husföreståndarinna hos sig anställd:

Ortsgrupp	statligt ortsavdrag	kommunalt ortsavdrag
I	3,360	1.680
II	3.520	1.760
III	3.680	1.840
IV	3.840	1.920
V	4.000	2.000

2) för gift skattskyldig som under beskattningsåret icke levt tillsammans med andra maken ävensom för annan ogift skattskyldig än under 1 sägs (varmed jämställes änkling, änka eller frånskild) vilka haft hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn, för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelegat (barn under 16 år):

Ortsgrupp	statligt ortsavdrag	kommunalt ortsavdrag
I	2.520	1.180
II	2.640	1.230
III	2.760	1.290
IV	2.880	1.340
V	3.000	1.400

3) för annan skattskyldig än under 1) och 2) sägs *(ensamstående):*

Ortsgrupp	statligt ortsavdrag	kommunalt ortsavdrag
I	1.680	1.180
II	1.760	1.230
III	1.840	1.290
IV	1.920	1.340
V	2.000	1.400

För skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret utgöres den beskattningsbara inkomsten av den taxerade inkomsten minskad med ortsavdraget enligt ovanstående. Vid nedsatt skatteförmåga samt för folkpensionärer kan efter vederbörande beskattningsnämnds beprövande den beskattningsbara inkomsten nedsättas med ytterligare ett efter omständigheterna avpassat belopp, högst 3.000 kronor.

För äkta makar som båda påföres taxering delas ortsavdraget lika på vardera maken. Därest ena maken icke kan helt utnyttja sin hälft av ortsavdraget får resten utnyttjas av den andra maken så att familjen alltid kommer i åtnjutande av hela ortsavdraget i den mån den sammanlagda inkomsten räcker till.

På den till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomsten beräknas skatten enligt nedanstående tabeller. Därvid iakttages att äkta makar, som båda haft inkomst och levt tillsammans under beskattningsåret, skola sambeskattas. Den statliga inkomstskatten beräknas alltså på den för makarna sammanlagda beskattningsbara inkomsten och fördelas därefter på makarna i förhållande till deras beskattningsbara inkomster. För det inkomstår, varunder äktenskapet ingåtts, behandlas dock äkta makar såsom av varandra oberoende och beskattas enligt reglerna för ogifta.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:22

Statlig inkomstskatt uttages åren 1954 och 1955 med 110 % av grundbeloppet. Detta grundbelopp är olika för gifta och ensamstående skattskyldiga. I den sammanställning av skatteberäkningen som här nedan följer har skatten angivits efter en uttagningsprocent av 110.

Den statliga inkomsskatten utgör för *gifta skattskyldiga,* som levt tillsammans under större delen av beskattningsåret:

när den beskattningsbara inkomsten icke överstiger 8.000 kr. 13,2 %

överstiger	8.000	men ej	10.000	kr.	1.056	kr.	för	8.000	och	17,6	%	av	återstoden,
»	10.000	»	»	12.000	»	1.408	»	»	10.000	»	22	%	»	»
»	12.000	»	»	16.000	»	1.848	»	»	12.000	»	27,5	%	»	»
»	16.000	»	»	20.000	»	2.948	»	»	16.000	»	33	%	»	»
»	20.000	»	»	30.000	»	4.268	»	»	20.000	»	38,5	%	»	»
»	30.000	»	»	40.000	»	8.118	»	»	30.000	»	44	%	»	»
»	40.000	»	»	60.000	»	12.518	»	»	40.000	»	49,5	%	»	»
»	60.000	»	»	100.000	»	22.418	»	»	60.000	»	55	%	»	»
»	100.000	»	»	150.000	»	44.418	»	»	100.000	»	60,5	%	»	»
»	150.000	»	»	200.000	»	74.668	»	»	150.000	»	65	%	»	»
»	200.000	»				107.168	»	»	200.000	»	65	%	»	»

Anm.: Även om statlig inkomstskatt uttages med mera än 100 % av grundbeloppet må icke den å någon del av den beskattningsbara inkomsten belöpande skatten uppgå till högre belopp än som motsvarar 65 % av denna inkomstdel.

För annan skattskyldig fysisk person, oskifta dödsbon och familjestiftelser utgör den statliga inkomstskatten:

när den beskattningsbara inkomsten icke överstiger 4.000 kr. 13,2 %,

överstiger	4.000	men ej	6.000	kr.	528	kr.	för	4.000	och	17,6	%	av	återstoden,
»	6.000	»	»	8.000	»	880	»	»	6.000	»	22	%	»	»
»	8.000	»	»	10.000	»	1.320	»	»	8.000	»	26,4	%	»	»
»	10.000	»	»	12.000	»	1.848	»	»	10.000	»	29,7	%	»	»
»	12.000	»	»	16.000	»	2.442	»	»	12.000	»	33	%	»	»
»	16.000	»	»	20.000	»	3.762	»	»	16.000	»	37,4	%	»	»
»	20.000	»	»	30.000	»	5.258	»	»	20.000	»	41,8	%	»	»
»	30.000	»	»	40.000	»	9.438	»	»	30.000	»	46,2	%	»	»
»	40.000	»	»	60.000	»	14.058	»	»	40.000	»	50,6	%	»	»
»	60.000	»	»	100.000	»	24.178	»	»	60.000	»	55	%	»	»
»	100.000	»	»	150.000	»	46.178	»	»	100.000	»	60,5	%	»	»
»	150.000	»	»	200.000	»	76.428	»	»	150.000	»	65	%	»	»
»	200.000	»				108.928	»	»	200.000	»	65	%	»	»

Anm.: Även här föreligger samma tak för inkomstskatten så att denna oberoende av utdebiteringsprocentens höjd icke får överstiga 65 % av någon inkomstdel.

För juridiska personer är den beskattningsbara inkomsten densamma som taxerade inkomsten. Härå utgår statlig inkomstskatt efter följande procenttal:

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:22

För aktiebolag och ömsesidiga försäkringsanstalter, som icke driver livförsäkringsrörelse, 40 %;

För andra svenska ekonomiska föreningar än sambruksföreningar ävensom sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar, Svenska bostadskreditkassan samt bostadskreditföreningar 32 %;

För försäkringsanstalter, i den mån de driva livförsäkringsrörelse, 10 %;

För andra skattskyldiga än här ovan nämnats 15 %.

Vid uträkning av skatten iakttages att skattebeloppet avrundas uppåt eller nedåt till helt krontal. Belopp på 50 öre och lägre bortfaller.

Utöver den statliga inkomstskatten utgår kommunal inkomstskatt, vilken utgör skatt till kommun, landsting och den kyrkliga församlingen m. m. Utdebiteringen av kommunal inkomstskatt för ovan angivna ändamål fastställes till ett gemensamt belopp per skattekrona, som utgör 1 % av den beskattningsbara inkomsten, d. v. s. den inkomst som återstår sedan kommunalt ortsavdrag enligt ovan angivna grunder frånräknats. Har den kommunala inkomstskatten (inkl. landstingsskatt m. m.) exempelvis fastställts till 13 kr. innebär detta att skatten skall beräknas efter 13 % av den beskattningsbara inkomsten.

Folkpensionsavgift erlägges av envar som vid beskattningsårets utgång fyllt 18 men ej 67 år och utgör 1 % av den till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten. Avgiften är dock högst 100 kr. för ensamstående och för äkta makar tillhörande samma hushåll sammanlagt högst 200 kronor. Folkpensionsavgift utgår dock icke därest den taxerade inkomsten icke uppgår till 1.200 kronor (för äkta makar sammanlagt 1.200 kronor) och icke heller av den som uppbär folkpension.

Statlig förmögenhetsskatt utgår på den behållna förmögenhet som redovisas i självdeklarationen om denna förmögenhet uppgår till 50.000 kronor eller mera (för äkta makar sammanlagt 50.000 kr.). Förmögenheten avrundas nedåt till jämna hundratal kronor.

För äkta makar som båda ha förmögenhet och som enligt reglerna här ovan skola sambeskattas beräknas förmögenhetsskatten på den sammanlagda förmögenheten och fördelas därefter mellan makarna i proportion till storleken av vardera makens förmögenhet.

Har hemmavarande omyndigt barn egen förmögenhet och har barnet icke så stor inkomst att dess till statlig inkomsskatt beskattningsbara inkomst uppgår till lägst 20 kronor (taxerad inkomst minskad med statligt ortsavdrag för ensamstående) skall dess förmögenhet sammanläggas med föräldrarnas. Uppgår däremot barnets till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomst till 20 kr. eller mera får barnet självt betala egen förmögenhetsskatt oberoende av föräldrarna.

Är den skattskyldiges beskattningsbara förmögenhet större än 30 gånger den sammanräknade nettoinkomsten (för äkta makar sammanlagda nettoinkomsten) d. v. s. inkomsten från samtliga förvärvskällor minskad i förekommande fall med underskott å förvärvskälla, men utan frånräknande av allmänna avdrag, skall den skattepliktiga förmögenheten anses utgöra ett belopp motsvarande 30 gånger förenämnda nettoinkomst; dock lägst hälften av förmögenhetens verkliga belopp.

Exempel: Behållen förmögenhet kronor 180.000, sammanräknad nettoinkomst

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:22

4.000 kronor, skattepliktig förmögenhet 120.000 kronor. Därest sammanräknade inkomsten uppgått till endast 2.000 kronor hade skattepliktiga förmögenheten blivit 90.000 kronor = hälften av behållna förmögenheten.

Statlig förmögenhetsskatt utgår enligt följande:

beskattningsbar förmögenhet:

högst	50.000	kr.		0,									
50.000—	100.000	»		5	kr.	pr	tusen,						
100.000—	150.000	»	250	»	för	100.000	och	8	kr.	per	tusen	för	återstoden,
150.000—	200.000	»	650	»	»	150.000	»	10	»	»	»	»	»
200.000—	400.000	»	1.150	»	»	200.000	»	13	»	»	»	»	»
400.000—	1.000.000	»	3.750	»	»	400.000	»	16	»	»	»	»	»
1.000.000	o. däröver	»	13.350	»	»	1.000.000	»	18	»	»	»	»	överskjutande belopp.

Aktiebolag och övriga juridiska personer, med undantag av föreningar o. d., vars medlemmar icke äga del i föreningens förmögenhet, erlägga icke förmögenhetsskatt. För sistnämnda kategori av juridiska personer utgör förmögenhetsskatten 1,5 ‰ av den del av förmögenheten som överstiger 5.000 kr., dock endast under förutsättning att de samtidigt äro skattskyldiga till statlig inkomstskatt.

För fastighetsskatten gälla särskilda bestämmelser för vilka vi sakna anledning redogöra i detta sammanhang.

L.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:22